

Тополь, — хайн даа, баяртай!
Садтань ороод гарахан
Минийш шүлэг баяртай.

Тбилиси
24-IX-39 г.

Баруун Украинын ба Баруун Белоруссин ажалшадта зол жаргал ба сүлөө асараһан Улаан Армяараа бүхы советскэ орон омогорхоно

Дабананай түлөө 40 километр ябагаар

Ново-Олексенци гэжэ баруун-украинска селонхо таряшад Голубенко ба Залеский гэгшэд 40 гаран километр ябагаар ябаба. Манай село хадаа дабаһан, зуруул, керосин г. м. шухала хэрэгсэлээр үнийнэй дутанал, бидэндэ туһаламжа үгэт гэгһэн гуйлтаттайгаар, Тарнополь городской сэгзүүрын управленидэ ерөнхон байна. Сэгзүүрын управленин түрүүлэгшэ тэдэнэй үгөнүүдье анхаралтайгаар дуулажа абаад, туһаламжа үгэхэбди гэжэ найдуулба.

Сэгзүүрын управлени багашы ба ехэшы хэрэгүүдье бүтөөнэ. Тарнопольдо, мүн бүхыдөө панска Польшодо хүдэлмэригүүшүүд олон байгаа. Сэгзүүрын управлени хадаа хүдэлмэригүүшүүдье халуунаар утгажа, хүдэлмэридэ элбэгэнэ. Городской ажал гуримшуулагдажа байна. Хүнзоние медицинскэ хангалга ба эдээр хангалга найжаруулагдажа.

Кинотеатр соо «Чапаев» кинофильм ехэ амжалттайгаар демонстриралагдажа. Театрн үлөөнөө үдэш болтор зоноор дүүрэнхэй байдаг. Хүнэй нэгэ дахин хаража ядажа байхада, фильмы табанаа үсөөн бэшэ харанан аад, баһа ерөөд байнаш гэжэ 13 наһатай хүбүүе үүдэндэ байһан хүнэй зэмэлжэ байхые дуулааб.

Тарнополин зон хадаа Улаан Армин боеүүд ба командирнууды «панууд» гэхэ болёод, «нүхэр» гэдэг боложо байна. Үбэгэн Суха Бротман болбол Баруун Украинда сүлөө жаргал асараһан хүндэт ахадүүнээрэ нэрлэхын тулада, «гражданин» гэгһэн үгье, эндэ наяхан, ород ба еврейскэ хэлнүүд дээрэ бэшэжэ абаа.

Суха Бротман хөөрөнэ:

—Панска Польшодо бидэнэр эрхэгүй байгаабди. Подволочиско ба Тарнополь хоёрой хоорондо байһан деревнидэ 43 жэл ажалууһан аад, газардлэхэ эрхэгүй байгааб, минин бүлэдэ 5 хүн. Бүлөө тэжээхын тулада, нэгэ хүдэлмэриһөө нүгөө тэжээхы харайдаг байгааб. Шолом-Алейхэмэй мэргээр хэлэһэн, тэрэ «агаарай хүн» би мүн байгааб. Хэн нэгэнэй мори абаха ханахада, — би тэрэндэ туһаламжа хэм. Энэ селодо хүнэй үхэхэдэ, — би могила малтахаа ошомшо хэм. Хэн нэгэнэй телеграмма ябуулахаа, ерэхэдэ, — би ябагаар Тарнополь ородог хэм. Эдэ бүгэдые гансал кусь хилэмэнэй түлөө хэдэг байгааб. Мүнөө нимэ «агаарай хүн» байхаа болёоб. Би ажалда дуратайб, ёһотонорн хүдэлмэрилэжэ орохон...

3. Златопольский.

(«Известия» спец. корр.).

ШЭНЭ ЗВЙЛ-НВУД

1. ГИМНАЗИЧЕСКА КОМИТЕТ

Эндэ наяхан Тарнополь городто хурагшадтай суглаан үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ гимназическа комитетүүд хурагдана байна. Нимэ комитетүүд мүнөө хургуулинуудта байгуулагдажа. Тэдэнэр болол дисциплина сахидар, хурагшадтай дунда культурна-массова хүдэлмэринүүдье эмхидхэдэг байна. Польско хургуулинуудай правууд ба хүмүүжүүлгын методуудта доорозагдаһан факт характерна: Бродецкэ уездын, Добриджан селодо, нэгэ багша болбол Пилсудский түрэнхон дээр перковто мургаһөө ерээгүйн түлөө 12 хуугады ташуураар оролгоһон ба палкаар 25-25 сохнон байна. Энэһэнһөө боложо нэгэ басаган үхөө хөн.

Мүнөө эдэ бүгэдэндэ эсэс табигдаба.

2. ДАБАҢАН, ЗУРУУЛ, КЕРОСИНА

Баруун Украинын городууд ба селонуудай хүнзондо худалдагдхын тулада, ехэ тооной дабаһан, махорка, керосина, зуруул, СССР-һөө Баруун Украина тээшэ элбэгдэһэн тухай статья, Львов городто хэлбэлгэдэг «Вильна Украина» газетдэ гараагдаһан байна.

Энэ мэдээн хадаа бүхы Баруун Украинаар тарба. Тэрээнине селонууд ба городуудта угаа ехэ ноширхолтойгоор уншаба. Энэ мэдэсэл хадаа деревнидэ туйлай эхээр байрлуулаһан байна. Шалтаганаһинһые эли.

Польско пануудай господстволон байхада, Баруун Украинын тарашадтай үзһэн ядуу толгур байдалай картинные тон зүбөөр харуулаһан польско писатель Ялю Курек бэшэ хөн:

«Хэншые гал носооногүй. Селонуудань үхөөндэл. Керосин үгье, керосин абаха мүнгэншые үгье. Гвижджын тэндэ хэдон олон дахин картофель шанаһан, дабаһатай уһатай горшок хоёрдохин неделээ бууна. Энэ үнэтэ үйлийе адхахань гамтай, энээн соо үшөө хэдон удаа картофель шанагдаха байна».

Тарашан хадаа хүбүүгээ зуруул абахын тула лавка элбэгэб. Тэрэ хүбүүн толгойгоо мешоогоор хушаад, нүсэгэн хүлөөрөө муухай харгыгаар харайба. Хоёр грошодом 9 модон шириа үгэхэ, тэрээнинь гэртээ абаашажа халалаад 18 болгожо, 18 дахин носоохобди гэжэ тэрэ хүбүүн мэдэнэ. Хоёр грошын түлөө юун ехэ юумэ гээшэб!..»

Ажабайдалын нимэ байгаа. Баруун-украинска ба баруун-белорусска деревнидэ дабаһан байгаагүй, мүнөө энээнине СССР үгэнэ. Деревнидэ зуруул байгаагүй, энээнине СССР элбэгэнэ.

Панай байхада деревнидэ керосин байгаагүй, мүнөө тэрээ ээр СССР хангана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаанармейцууд болбол плендэ абтаһан польско солдадуудтай хөөрөлдэжэ байна. (ТАСС-ын фото-клишэ)

БААТАРШАЛАЛ БА ШЭН ЗОРИГ

Баруун украинны польско даралтанаа сүлөөлэхын түлөө байлдаан болбол, военнэ сложно техникые өөрынгөө баатаршаламга, шэн зориг, хатуу зүрхэнэй холбуулан хэрэглэжэ шадаһан, олон тоото шөнэ геройнуудые ургуулан гарагаба.

Военнэ мэхэтэлгэтэй зохилдуулагдаһан, шэн зориг болбол дайсанай бүхэлэи воинска частнууды нэгэ хэдхын улаанармейцуудээр плендэ абаха умарта хүргэнэ.

Улаан Армин боеүүд түргэнээр, шуудаар, найдагтайгаар ябуулгаа хэнэ. Дайсанай сэрэгүүдтэй тулагдахадаа, улаанармейцууд болбол атакада шууд түрэн ородог ба тэрэнэй буугаа хураагаагүйһаань, дайсанаа сохижол байдаг байна. Подразделени командир Цукковский болбол Сапожин сел-гой тарашадтай гарнуудтэ бүхэжэһэн 200 хүн саставтай дайсанай отрядые хобхо сохихо даабари абаба. Тэрэ селогой зоние гэмтээнгүй, энэ зорилгы дүүргэхэ хэрэгтэй байгаа. Тэдэ аргань ганса: дайсанине атакалаха. Сигнаал утгахалээр, боеүүд болбол гэр бүхэн тээшэ атакалан оробо. Удааншые болоогүй, дайсанай отряд бутасохигдон ба плендэ абтаһан байна. Улаанармейцууд хадаа 132 солдадууды ба хоёр офицернууды барья. Селогой хууризон болбол байлдаанда граждандска зоний гэмтээгүйн түлөө улаанармейцуудтэ баясхалан хүргэбэ.

Улаанармейскэ частнуудай гараха маршрудаа холо бэшэһэн байгаа селодо 120 хүн саставтай польско банда байна гэжэ разведка мэдээсэб. Энэ бандые усадхагда хадаа младша лейтенант нүхэр Винокур гэгшын командовани доро ябаһан взводто даалтагдаһан байна. Взвод болбол 10 минутын торшо соо, дайсанай байһан азар шадар ерөжэ, тэрээн тухаа хоргодон хөбтөб.

Улаанармейцууд болбол дайладал үйгөөр бээ тушаахые поль-

ско пулеметчигуудта дурадхаба, тинхэдэнь дайсад хадаа энэ дуралдалднь буудалгаар харюусаа. Улаанармейцуудтэй талаһаа вришиловскэ мэрин залланууд наяршаба. Улаан Армин боеүүд хадаа дайсанаа нэмэхэн хүрээлэжэ эхилэб. Гараха газар үгы болоһоно мэдэхэдэ, польско банда бээс тушаба. Гурбан дээдэ чинүүд, 32 офицернууд ба олон рядовойнууд плендэ абтаба. Дайсанай отрядтай зэбсэгые хураан абахадаа, улаанармейцууд болбол олон винтовканууды, хэдон мянган патронууды, хоёр зенитнэ пулемёт ба бусадые абаһан байна.

Мизоч нютагай баруун захад сахарна завод, тэрээннээ баруугаар — түмэрзамай станци байдаг. Польско офицернууд эндэ засаад (огтуур) хэһэн байна. Тэдэнэр болбол гэрэй оройнууд дээгүүр ба модоной наллануудта пулемедууды тодхонон байгаад, манай частнуудай энээрүүн үнэрхэдэ будажа ороһон байна. Подразделени командир нүхэр Коваленко команда үгэбэ: «Минин хойноһоо, атакада!». Улаанармейцууд «Ура» хашхараан урагшаа довтолон орожо, энэ засадые үгхэхэн байна. 120 солдадууд ба 57 офицернууд плендэ абтаа хөн.

Дайнай үедэ нүхэртөө туһалалга — Улаан Армин боец бүхэнэй эдлэршэгүй закон. Энээнине хэдон олон жэшээнүүдээр харуулжа болоно. Нэгэтэ, нүхэрнай бэрхэтэй байдалда ороод байна гэжэ харахалаараа Чувалкин машинаараа хажуудань түргээр ошожо, дайсанай аадар шэнги һомон доро машинаһаа гаража, машинные өөрынгөө машинада шагтагалаад, аюулгүй газарта абаашаһан байна. Тэндэ тэрэ танка богонихон саг соо ремонтлогдоод, дахин дайлагдажа ороо хөн.

Украинска фронт дээрэхи Н-скэ соединениин улаанармейска частнуудта боевой үдэрнүүд ингэжэ үнгэрэбэ.

ШЭНЭ ЗВЙЛ-НВУД

1. ТУРВУШЫН ФАБКОМ

Львов городто, «Бранка» фабрика дээрэ фабрична комитет байгуулагдаба. Залуухан эмэгтэй хүдэлмэришэн Люда Высман, энээнине толгойлоно. Энэ кондитерскэ фабрикын эмэгтэй хүдэлмэришэд болбол, — бидэнэр хадаа үшөө үсгэгдээр байхада бүтэшгүй ба диндэшгүй юумэн гэгдэжэ байһан юумые бүтөөхэ шадабаритай хүсэтэй болоод байнабди гэжэ, — өөһэдыгөө эгээл түрүүшынхэсэ сэгнэжэ ойлгобо.

Хүүлэй 5 жэлэй торшо соо энэ фабрикын 70 гаран эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд революционнотонанал үзэлэй түлөө ба забастовкануудта хабаадсалһанай түлөө хүдэлмэриһөө гаргадаһан байна. Фабрична комитет болбол тэдэние хүдэлмэридэнь бусаажэ абаха гэжэ тогтообо. Тэдэнэй хоёрын хүдэлмэридөө ороо. Фабрична Комитетэй засадни дээрэ хүдэлмэришэд олоороо ерэнэ.

Хэлсэгдэһэн асуудалнуудайн нэгэн хадаа бүхы фабрика дээрэ ехэ гайхал болгоо. Энэ хадаа хүүлгэдэй ясли нэхэхэ гэгһэн шиндхэбэри болоно.

Энэһэнһөө урда, ясли тухай дуулахаһаа лэ бэшэ, ондоо юумэ мэдэхгүй байгаа. Фабрикын халшаа соо хоёр хүдэлмэришэд һонинноо хэлсэбэ:

—Зүүн зүгһөө халхин үлэбэ.

—Советскэ халхин гэшлэл даа, — гэжэ нүгөөдэнь хэлэбэ...

2. КНЯЗЬ РАДИВИЛ-ЛЫН ГАЗАР ДЭЭРЭ

Лукэ уездын, Цумань селодо тарашанай комитет эмхидхэгдэ. Энэ комитет болбол панска газар дээгүүр сүлөөтэйгөөр ябахынь тарашанине хурагалаараа, өөрынгөө хүдэлмэриһе эхилэһэн байна. Панай бусада ойрохонур урдаһан нарихан горихо зүбшаад агнуури хэхэ «зүрхэлэһэн», Гнат Лебедь гэгшын трагическаар үхэһэн умар мүнөөшые буланай зоосо мартагдаагүй. Панска холопонууд болбол булаг бузар нохойнуудые Гнатта табинаһа ба һүүлэнь тэрээнине өөһэдөө нэрбэһэн байха юм.

Цумань селөө тойроод гоё найханай модон, тала нуганууд, нуурнууд байдаг. Энэ хадаа бултадаа князь Радзивиллада хабаатай байгаа. Энэ селогой 440 тарашан айлууд хамтадаа 600 гектар газартай лэн. Тинхэдэ, тэрэ князь энэ селодо 1000 гаран гектар газартай байгаа. Тарашад болбол газарайгаа түлөө жэлдэ 5000 золотых налот түлэдэг хөн. 26000 гектар ой модон князь Радзивиллада хамтаатай байгаа.

Тарашадтай комитет болбол князинин бүхы зөөрине бүрдихалд ба харуулдаа абаа. Гэргүй үгтэйшүүд ба батрагууд хадаа помещигэй гэрэ оржэ байна. Комитет болбол газарын хубаажэ эхилэб. Батрагууд, угытайшүүд ба бага газартай тарашад болбол урдань яаһан хорилог байһан полонууды абажа байна.

«Vбэгэн Лукаш яагаад энеэдэ ггааб

Vбэгэн Лукашы тойроод дэ байгшад үнөнһөө энэ Гайхана бахардаһанаа зам Лукаш болбол тойроомодто бэ:

—Таанар, хүүлгэд, энээнэдэнэт? Таанад өөһэдөө мэл үнийнэй ухаатай болоо гүт? Vгы даа юрдөө, үшөө гэгдэр хада, нимэ умар тайшые умаржа болохо хөн.

Vбэгэн Лукаш Кавецкий бол дабаһа олохын тулада пуд хара тариа үргэлөөд, 1 километр байһан город ороо хара орожо, дабаһа худалдадаг зонһоо хурагшалажа яба. Столбцын станин тухаа дээрэ байһан вагон-лавкада жэ ерэбэ.

Эндэл тэрэ үбэгэнтэй ү энээдэтэ юумэн болоо гэша кадань хара тарягаар дабаһа далдахаа арасажа, харин, харагаа худалдад, олоһон мүнөө хэрэгтэй юумэе аба дуралдаба. Кавецкий зүбшэ Сааша ошожо тарягаа худалдэбэ, бүхы мүнөөшэ при дээрэнь адхажа, бултандаһа үгэгтэ гээбэ.

Продавец, тарэдари, панан дабаһа урдань лобо. Хамта 64 пачка пачкань 250 грамм.

миһэд гээд, пачкануудые жэ хараад, найн хайрсагтай пачкын абаад гарахаа зэ Богонго алхачынгаа тэндэ веней голос дуулаба:

—Vбэгэжэб, бэшын яа гэшбэ?

Кавецкий зугтатаба. Гайхара тариа худалдажа мүнгэнэйм түгөө советскэ ал нимэ ехэ дабаһа үгэбэ гэжэше этгэжэ ядана...

Хүндэ юумэ үргэжэ бүсэ лавкаһаа гаража, баһан тэрэ гонине хараад зон энэ байгаа...

Дабанан, зуруул, мысметын нимэ товарнууд болроон Белоруссин хүнзон хором худалдагдадаг. Шпирын орондо зажигалка гэжэ зоние бааладаг. Жигалка бүхэн хадаа зэ гүрэнэй тамагатай байха. Тэрээнине баригшад бүхэлдэ бүри 1 золотых налот түлэдэ. Тамагагадгагүй зажигалка гэгһэнэй түлөө хоёр неделэ гүт да орохо гү, али 50 золотых түлэхэ байһан байна. Мылны орондо шабар дэг хөн.

Дабанан, шириа, мысметин Баруун Белоруссинда олдох хаг товарнууд байһан юм. Эдэ товарнууд хадаа, вы гаршагуудтайгаар тэндэ ошдэ.

И. Константинов («Известия» спец. корр.).

Баруун Украинын ба Баруун Белоруссин городуудта ба селонуудта, ажалшад хадаа зуундаламиллионно советскэ арадай хүсэн түгээ зэбсэгтэ хүсэн — Хүдэлмэришэн шэн-Тарашанай Улаан Армин тон халуунаар угтанад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Баруун Украинын ба Баруун Белоруссин хүнзонине панска Польшин даралалтанаа сүлөөлэлгэдэ зорюагдаһан, художник СССР-эй киин плакат; дундань старша политрук нүх. А. К. Максимов Ровно городой ажалшадтай Советскэ Союз тухаа бесэдэ хэжэ байна; хүдэлмэришэн ба тарашанай найда, кнай Милициин милиционер-плотник Иван Дуренко.

ОКТАБРИЙН УРДА ТЭЭХИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ СОРЕВНОВАНИЕ БҮХҮХЭМЖЭЭГЭЭРЭНЬ ДЭЛГЭРҮҮЛБЭ!

ТУРВУВ ПРОМАРТЕЛИЙН ТУРВУВ ХҮНҮҮД

Улан-Удны Бурмногопромсоюз «Промкоопит» артель болбол энэ системийн эгээл түрүү артелиүүддэй нэгдэж болоно. Урда (сентябрь) харьнгаш үйлдэрийн планине 135 проц. дүүргэсэн байна. Артелийн түрүү дүрлэгүүд ба удариугууд хадаа Агуу-ека Октябрьска социалистическэ революцийн урда тээхи соревнованида оролсоод, шэнэнүүд амжалтануудай түлээ тэмэсэжэ байна.

Стахановцууд нүхэд И. Шпочинский, Т. Бурлаков, Н. Сутурин ба бусад хадаа үйлдэрийнхөө үдэр бүхэндэ нормые 200 процентээ доошо бэшэ дүүргэснэ. Квасна заводой мастер, стахановец нүх. Г. Шавер гэгшэ үдэрийнхөө нормые 161 процент дүүргэдэг ба эрхим шанартай квас гаргадаг. Нүхэр Шавер, общественнэ хүдэлмэридэ активнаар хандадаг.

Гадна, тус артелийн хүдэлмэ-

ришэд—хунгагшадай дунда, нотагуудай ажалшаддай депутадуудай Советүүдэй хунгалтанууд бэлдэхэдэ, агитационно-массова хүдэлмэри үргэнээр ябуулагдана. Артелийн түрүү дүрлэгүүд агитатор, нүх. В. Петров ба эрхим агитатор Окладникова гэгшэд хунгалтын Положени тухай олон зангинуудые үнгэргөө. Энэхүү агитаторнууд болбол «Красный пролетарий» заводой хүдэлмэришэдэй коллективэй урал тухаа, нүүлэй собитинууд тухаа хэдэ хэдэн хөөрөлдөөнүүдэ хээ.

«Промкоопит» артелийн хүдэлмэришэд, түрүү стахановцууд ба удариугууд хадаа социалистическэ соревнованида эрхим нүүри эзэлжэ ба шэнэнүүд илалтануудые туйлаха байһан лабтай.

Ц. Оронгоев.

Шэнэ илалтануудай түлээ

Селенгын пароходстын хүдэлмэришэд—стахановцууд, удариугууд болбол Октябрьийн урда тээхи социалистическэ соревнованида үргэнээр хабаадалсажа, үйлдэрийн үндэрнүүд бүтөөсүүдэ туйлажа байна.

Электромонтаж цехын стахановцууд нүхэд Никель—269 процент, Баранин—203 проц. хүртэр үдэрлэгүүд үйлдэрийн даабаринуудэ дүүргэснэ. Гадна, цехын нүхэр Юмс үдэрлэгүүд нормые 301,8 проц. хүртэр дүүргэснэ. Үндэр бүтөөсүүдэ туйладаг стахановцууд, удариугууд

нилээд олон.

Убэлэй судоромонтын үдэ үйлдэрийн эрхим показателнуудые туйлахын тула, цехнүүд, бригаданууд, хүдэлмэришэд өөхөд хоорондоо социалистическэ соревнованин доторнуудые баталаба.

Механическа цехын стахановцууд нүхэд Поваров, Чирков гэгшэд 3-3 станогүүд дээрэ хүдэлмэрихэ уялгануудые абahan байна.

Д. Цыренов.

ТУРВУВШУВЛЭЙ ИНИЦИАТИВЫЕ ДЭМЖЭХЭ

Улан-Удны ЦВЗ-гэй цехнүүдтэ олонстаночнигуудай алдарта зэргэн үдэр бүхэндэ үргэдэжэ байна. Парово-механическа цех соо 6-7 олонстаночнигууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр, үйлдэрийн үндэрнүүд показателнуудые харуулад.

Түрүү стахановец, партин членүүдэй кандидат нүхэр Савостиков болбол хоёр станок дээрэ хүдэлмэрилдэг болоо. Олон-станок дээрэ хүдэлмэрилдэг бололонын результадууд эли тодоор харагдаба.

Нүх. Савостиков болбол олонстанок дээрэ хүдэлмэрилдэг бололоно хойшо, үдэр бүрингөө үйлдэрийн даабарине 300 процентээ доошо бэшэ дүүргэснэ. Гингэдэ, эрхим сортын частинууд, деталнуудые бүтөөн гаргадаг байна.

Түрүүшүүл—олонстаночнигуудай инициативуудые халуунаар дэмжэжэ, тэдэнэй алдарта зэргэнь ургуулын түлээ большевистскэ тэмсөө.

Ц. Заводской.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СУРПЫН ЗАВОДОЙ МЕХАНИЧЕСКА ЦЕХЫН СТАХАНОВЕЦ НҮХЭР М. А. ПЕРМЯКОВ—ХОЁР СТАНОК ДЭЭРЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЖЭ, НОРМОЁО САГ ҮРГЭЛЖЭ 150—200 ПРОЦ. ДҮҮРГЭНЭ.

Пестеревэй фото.

НАЙН ПОКАЗАТЕЛЬНУУД

Улан-Удны №1 хлебозаводой хүдэлмэришэд хадаа Сталинка Гурбадугаар Табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованида оролсон, бага бэшэ амжалтануудые туйлахан ба туйлаһаршые байна.

Энэ заводой стахановцууд ба бүхы хүдэлмэришэд Октябрьийн урда тээхи социалистическэ соревнованида оролсонхой. Заводойгоо, 10 хоногой үйлдэрийн планине 105 проц. дүүргэжэ гэжэ социалистическэ уялга абahan байгаа. Мүнөө, энэ уялгаа үлүүлэн—планаа 108 проц. дүүргэбэ.

Тус заводой түрүү бригадануудан үйлдэрийн үндэрнүүд бүтөөсүүдэ туйлажа. Жэшээлхэдэ, нүхэд Григорьевагай ба Забалотскын бригаданууд үдэр бүхэндэ үйлдэрийн нормые 115 проценттээ доошо бэшэ дүүргэдэг байна. Бусад бригадануудын баһал нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Заводой коллектив болбол агууека Октябрьска Социалистическэ революцийн ХХII-дохи ойе шэнэ шэнэнүүд амжалтануудтайгаар угтахын тула, октябрьин урда тээхи социалистическэ соревнованине үргэн далайстайгаар дэлгэрүүлжэ байна.

Ц. Золтоев.

Чимитовэй эрхим бригада

Нүхэр Чимитов Нимын бригадан гансахан Сталинкага нэрэмжэтэ колхоздо бэшэ, бүхы Цаган-Моринойгоо с/соведтэ (Закамна) эрхим бригада гэжэ суутай. Тус бригада болбол 50 толгой тугалнуудай нэгэ телятныгые зоотехническа заабаринуудай ёһоор, ехэ һайнаар бариха дүүргэбэ. Энэнь гурбан пельтэй, заабаргүй полтой, жолубтой, кормушкай ба профелатортой. Доторнь гэрэлтэй ба уужам. Бригадын член эрхим дархан нүхэр Балжан Эдынеев болбол хүдэлмэридөө жэшээтэ һайнаар хандадаг. Чимитов Нимын бригадынхид малнуудаа дулаан ба гэрэлтэй байраар хангахын түлээ, колхозоо гоё сөбөр барилгануудтай болгохын түлээ хамга хүүсөөрөө, үнэн сэхээр тэмсэдэг. Нимэ жэшээтэ хүдэлмэринүүдөн, ханын газедэй нюурта нэгэнтэ бэшэ толилогдон байна.

Буда Гармаев.

НУРГУУЛИ КОЛХОЗДО ТУНА ХҮРГЭВЭ

Дэрэстэй хүсэдбэшэ дунда нургуулин нургад ба нургад хадаа малай үбэлжэлгын тон харюусалгатайе хүсэд мэдрэжэ, «Социализм» колхозой хонидой байры түүргөө (3 үдэрэй торшо соо) бариха дүүргэлгэдэ туйлажа үзүүлбэ. Эдэнэр потолок дээрэ шорой зөөһөн, тараһан байна.

Г. Жербаев.

ИРКУТСКЭ БА ЧИТИНСКЭ ОБЛАСТЬНУУДАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ СОРЕВНОВАНИДАА ТҮРҮҮ ХҮҮРИ ЭЗЭЛБЭ!

ЭРХИМ ЗВЕНО

Энэ жэлдэ, хэзээшэ үзэгдөөгүй сабшалангай баян ургаса Кабанскын районой «Путь Социализма» колхоздо хураагдаба. Энэ болбол луговодуудай Герасимовска звеногой (звеновод нүх. Буланов) оролдошой хүдэлмэриг туйлагдаба. Нүхэр Булановай звено иматга лэ Герасимовскаар ажаллажа, хоёр дахин хураалгы хэбэ. Нэгэдэхи сабшалагдаа гектар бүриһөө 30-40 центнер үбэнэ хураагаа һэн. Хоёрдохидоо, 14 гектар площадоо хамта 200 гаран центнер үбэнэ хураалан байна. Тус звено болбол 1200 метр утатый һубаг малтаба. 20 гектар сабшалангай газарые борнойлжэ, тэрэньгээ 16 гектарта үбөнэнэй тарилга хэбэ. Мүнөө, зэриг ногоонуудай үрнэне суглуулжа, сабшалангайгаа газарые сөбөрлөжэ байна.

Г. Бажанов.

Үбэлжэлгэдэ бэлдэхэл муутай

Хориний аймагай, Анагай сомоний, Ждановай нэрэмжэтэ колхоз хадаа малайгаа үбэлжэлгэдэ харуул ба дулаан байра хангаггүй. Колхозойн правлени өөрнөгөө нарядай дүүргэлгэе шалгадаггүй, дархашуудта туйлажа үзүүлнэгүй. Наяхан, Аса гэжэ газарта хониней байра барихын түлээ 3 дархашуул эльгээгдөн болбошье, тэдэнэрнь харэг дээрэе юушье

бүтөөгөөгүй. Мүн, Байсин-Убөр нотагта үхэрэй ба адуунай байранууд баригдаха аад, харин барилгын материалнууд мүнөө хүртэр бэлдэхэгдөөгүй байна.

Малдаа дулаан байра бэлдэгүй болобошье, колхозойн түрүүлэгшэ нүхэр Гомбоев мүнөө хүртэр хэмжээ абаагүй байһан зандаа.

Дам. Жам.

Республика дотор тарья хурялгын ябаса тухай БМАССР-эй Наркомземэй мэдээ 1939 он октябрь 10

АЙМАГУУД	Дүүргэлтэнь процентээр	
	Намарай тарилга	Сохилдо-хонинь
Баргажанай	100,0	74,6
Хориний	100,0	68,8
Бичурай	100,0	62,4
Кяхтын	100,0	60,4
Селенгын	100,0	51,6
Закамнай	99,9	30,0
Яруунын	97	66,5
Кабанскын	96,4	31,5
Зэдын	92,1	52,6
Тунхэнэй	84,8	46,3
Занграйн	74,6	70,2
Улан-Удны	62,2	59,5
Баунтын	49,5	22,0
Тарбагатайн	38,1	24,4
М-Шөбөрэй	34,0	36,6
Хойто-Байгалай	—	—
Хамта	90,4	51,3

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СУРПЫН ЗАВОДОЙ МЕХАНИЧЕСКА ЦЕХЫН СТАХАНОВЕЦ КОМСОМОЛЕЦ НҮХЭР В. И. КАЗАРИН—ОКТАБРИЙН УРДА ТЭЭХИ СОРЕВНОВАНИДА ОРОЛСОЖО, ҮДЭР БҮХЭНЭЙГӨӨ ДААБАРИНЕ 200 ПРОЦ. ДҮҮРГЭНЭ.

Пестеревэй фото.

БАБУУ ДАРХАН

Хэд стахановцуудтайба гэж Яруунын аймагай, Эгэтын сомоний, Карл Марскай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүх. М. Ноевһоо асуугаа һэн, эгээл түрүүшээр, баяртай ба шударгуу гаар колхозойгоо солото хүнтэдэй нэгэн, Бабуу дарханай амжалтанууд тухай омогорхон хөөрлөгнө. Нүх. Бабуу Доржиев эрхим стахановска ажалаараа колхозоньгуудаа оло дахин багларуулан хүндэтэй хүн. Тарилга, үбэнэ тарья хураалга болоходо, машин зэбсэгүүд Бабуугаар тоб байһа түхөөргэдэнхэй, ремонтологдонхй байдаг.

Колхознигуудай поле дээр урилдан, стахановска ажаллажа явахадань, Бабуу дархан машиннуудые тэндэ ябууд дунда шалгадаг ба заажа үгэдэг. Энэ жэлэй тарья хураалгын түгэс дундаа абажа байха үедэ, эмдэржэ хуушаршан жаткын шетернэе шөнөөр шуджа, таржадыне зогсоолтогүйгөөр, бүтөөсгүйгөөр хүдэлмэрилүүһэн м. Мүн, тарья сохилгын үдэе колхозой молотилконь оло дахин эмдэрһэн байна. Тинхэдэ, Бабуу Доржиев тэрэниие дары рөмө толжэ, ябуудлаг байгаа. Бабууны ажалдань нимэ үнэтэ жэшэнууд тон олон. Нимэл мадаа Бабуу дархан колхозой солот хүн—стахановец алдартай болоо.

Ц. Номтоев.

Республика дотор намара тарилга ба пар хахалайгын ябаса тухай БМАССР-эй Наркомземэй мэдээ 1939 он октябрь 10

АЙМАГУУД	Дүүргэлтэнь процентээр	
	Намарай тарилга	Намарай пар хахалай
Бичурай	135,7	28,1
Хойто-Байгалай	110,0	20,0
Яруунын	108,6	27,0
М-Шөбөрэй	100,0	25,3
Тарбагатайн	99,0	15,3
Кяхтын	91,2	31,4
Кабанскын	84,5	11,3
Тунхэнэй	84,3	37,1
Хориний	81,0	29,2
Занграйн	80,0	15,0
Селенгын	68,0	16,0
Закамнай	66,0	23,8
Баргажанай	36,4	38,5
Зэдын	—	77,5
Баунтын	—	51,6
Улан-Удны	—	8,6
Хамта	87,5	28,7

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэнэ бэшэ

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ САДУУД

Социализмын агууека плантануудай энэ гайхамшад гордот ошодоо—яболокунууд, грушанууд, вишинууд мотын жэмэстэ модонуудай аллейнүүдээр ябаха байһад.

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын территория дээрэ 20 мянган модот, тэдэн соо 10 мянга гаран жэмэстэ модот, 150 мянган кустаринууд, 4 миллионхоо үлүү тооной сээгүүд таригданхай.

Садууд, хаа-хаанагүй садууд... Бүхы зональна ба республиканска павильонуудта, хэдэн олон отраслевый («Турф», «Агролесомелиорация», «Пчеловодство») ба бусад павильонууд соогууршые дүүрэн садууд. Эдэ бүхы туйлай ехэ баялинуудые үзэдэггүй һайхан жэмэс-яодай садтай «Садоводство» павильон үлэмжэ тодоор харуулана.

Социалистическэ садуудай 2.000 гаран колхозууд, совхозууд ба стахановцууд болбол сад водство туйлахан амжалтануудаа выставка дээрэ демонстрациялана. Сибирь ба Дальня Восток, Холын Север ба Закавкази, Дунда Ази ба Шоволжи—эдэнэр хадаа социалистическэ газартаряалангай плантануудай бүгдээралдай харалга дээрэ өөһдөнгөөе садуудтайгаар, элбэг дэлбэг жэмэсүүдтэйгээр ерөбө.

Манай социалистическэ садуудта, гуша гаран үүлэрэй ба ман-

га гаран үнэтэ сортинуудай үрнүүд ба жэмэсүүд таригдан болбосоруулагдана. Социализмын орой ажалшад болбол 1938 ондо хоёр миллион хахад тонн фруктнуудые ба жэмэсүүдые абahan байна.

Аблока, груша, вишня, черешня, слива, абрикос, үлжөөргөнэ, малина, үхэрнюдэн, крыжовник, апельсин, мандарина, лимон, виноград...

500 гаран сортын элдэб жэмэсүүд выставкын сад соо ургана. 1913 ондо Парска Росси хадаа 635 мянган га садтай байгаа. Эдэ бүхы садуудай дүрбөнэй нэгэ хубинь, гектарай дүрбөнэй нэгэ хубинаа ехэ бэшэ хэмжээтэй байгаа. Тэдэндэ гол түлээ үнэ багатай кулчуранууд байдаг һэн.

Агууека Октябрьска Социалистическэ революций болбол урдань помещикуудта, монастырнуудта ба санда хабаатай байһан 400 мянга гаран гектар садуудые тарьяшанда үгэһэн байна. Советскэ засагай тогтоһон сагнаа хойшо садай площадь хоёрһоо үлүү дахин нэмэжэ, одоо үдэе 1.400 мянган га хүрһэн байна.

Гансал хоёр Сталинка табанжэлнүүдэй торшо соо, гүрэн болбол социалистическэ садай ажалда хамд миллиондаа үлүү түхэриг табилан байна. Мүнөө үдэе хэдэн зуугаад ба мянгаад гектар площадай томо социалистическэ садуудай болоо. 100 мянган гек-

тар садуудые эзэлэжэ байгаа, манай специализированно жэмэс-яодай совхозуудтай ажилдамаар ажахы хадаа бүхы дэлхэй дээрэ угы. Садай ажалай тон томо ба түрүү питомникуудай нэгэн болохо, Краснодарска хизаардахи «Красное» совхоз хадаа 1400 га площадэ эзэлэнэ.

Выставка болбол садай ажалые механизациялаха ба химизациялаха тухаа туйлагдаһан туйлай ехэ плантануудые демонстрациялана. 1938 ондо жэмэс-яодай тарималнуудта 304 мянган центнер минеральна үтэжүүлэгчүүд, жэмэсбосоруулаха хүсэтэ промшленность болбол садай ажалда хэрэглэгдэхэ олон тоото шэнэ машинануудые гаргана.

Плодоводууд ба овшведоудые 19 ВУЗ-нууд ба 67 техникумууд бэлдхэн. Үнгэргэжэ жэлдэ эдэ ВУЗ-нууд ба техникумуудта 16 мянган хүн хураһан байна. Тэрэньнээ гадна, совхозууд ба колхозууд болбол массова квалификацияй хэдэн арбаад мянган садоводуудые жэл бүри бэлдэхэ һэн. Революцийн урда тээ бүхы Россияд садоводствын нэгэһэн лэ дунда нургуули байһан юм.

Мүнөө хэдэн мянган оптикнигууд—мичуригунууд ба эдир натуралистууд, хэдэн зуугаад колхозно лабороторинууд, 7 научно-исследовательскэ институтууд, 30 оптикни станцинууд, 100 гаран опорно пунктинууд болбол манай социалистическэ садуудые һайжаруулаха тухаа, тэрэной ургасыне дөшмэлүүлхэ тухаа, шэнэ сорт-

нуудые бии болголо тухаа хүдэлмэрилнэ. Революцийн урда тээ Россияд хамта дээрэе мийл 5 оптикни учрежденинууд байһан байна.

Сталинка табанжэлнүүдэй торшо соо байгуулагдаһан питомникуудай хүсэтэ ситинь жэл бүри 200 гектар шэнэ садуудай тарилгы хангана.

Социалистическэ садууд һалбар хушгажэ. Жэл ерэхэ бүри тэдэнэр бүри ехэ фруктнуудые ба жэмэсүүдые ажалшадта үгөнө. Хоёр Сталинка табанжэлнүүдэй торшо соо манай орон соо, шэнэ техникээр зэбсэглэгдэн, жэмэсбосоруулаха хүсэтэ промшленность ургаа. Фруктово консерванууд, варени, элдэбин жэмэсэй соогууд, хуурай фруктнуудые ба повидло г.м. гаргалгыне революцийн урда тээхитэй жэшээлэхэдэ—35 дахин ехэ болоо.

Социалистическэ садууд алас Севертэшые урган һалбарана. 12 мянган гектар садууд! Коми АССР-һөө асаргадан, жэмэстэ модонууд ба кустнуудай ехэ коллекцие выставка дээрэ таанар хараха байһат. Эндэ «Красна стандарт» гэжэ яблоня, Лотова вишня, Лия смородины европейскэ сортшые, нутагайшые смородина бии. Богонихон зунтай ба 55 градус хүйтэн жабартай хатуу бөрхэ үбэлэй болодог, Красноярска хизаарта гансал колхозно садууд 1000 шаху гектар площадэ эзэлэнэ. Тон ехэ климатическа хаалтануудые илан дабажа, Красноярска хизаарай ажалшад болбол жэл ерэхэ бүри шө-

нө садуудые тарина. Парска Россия соо «тон үхэнэн газар» гэжэ нэрлэгдэдэг, Нарымай (мүнөө Новосибирскы областин) садайн ажал, выставкада хабаадалсаһан байна.

Хүдөө ажахын наугануудай доктор А.Д. Кезюрийн бии болгоһон культуранууд байна. Тэрэной Ойскондо байгуулаһан сад соо элдэб янзын мичурииска, европейскэ ба американска сортнуудай яболокунууд, элдэбин сортинуудай грушанууд, вишинууд үбэлжэдэг юм.

Садай ажалаар түрүү республикануудай нэгэн—Крымскэ АССР болбол садай ургасыне дөшмэлүүлгэдэ туйлаһан амжалтануудаа демонстрациялаба. 1937 ондо бүхы колхозно садуудай дунда ургасан гектар бүхэнһөө 43 центнер, 1938 ондо 60, 7 центнер хураагдаһан байна; совхозуудта дунда ургасан гектар бүхэнһөө 57-һоо 111 центнер хүртэр ургаа.

«Красный Крым» колхоз хадаа садай ажалаар Крымскэ АССР соо түрүү колхоз болоно. Садань 137 га площадэ эзэлэнэ. Тэрэ хадаа 1936 ондо гектар бүриһөө 146 центнер, 1938 ондо 151, 2 центнер жэмэс суглуулаа. 1938 ондо колхозой бүхы дохдой 1009496 түхэриг байхада, саднаа абahan дохдой 602814 түхэриг байгаа. Колхознигууд культурана ба шагнашадалтай байдалаар ажаһууна.

Ягоднигуудые үргэдэхэ ябадалда һүүлэй жэлүүдтэ ехэ ан-

харал табигдана. Ягдууд хад элбэг витаминануудтай байдагһан эли.

Москва шадар байгаа, Ленин нэрэмжэтэ колхоздо 21 га площад дээрэ үлжөөргөнэ бии. 3 жэл торшо соо тэрэ шадарайгай колхозуудта үлжөөр гөһөн 1 миллионхоо үлүү сөбөр сортын рассадануудые үгөө.

«Горный гигант» колхоздо (Белзакска ССР) 50 гектар ягодигууд бии. Энэ колхозой дохдой 1330 мянган түхэриг, энэнь 904 мянган түхэриг гү, али 6 проц. садай ажалһаа оруулагдһан байна.

Природные хубилгагша И.И. Мичуриной, тэрэниие дагаһан мичуригунуудай, социалистическэ садуудай эрхим стахановцуудай амжалтануудань выставка дээр үргөөр харуулагдаба.

«Садай ба виноградай ажал хадаа шууд дөшөө гараха ёһотой»—гэжэ манай партин XVII съезд дээрэ нүхэр Молотов хэлһэн байна.

Социалистическэ садай ажалашанхи хүгжэлтэдэн—хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставка туйлай ехэ үүргэ эзэлэхэ байна. Садай ажалай эрхим колхозууд, совхозууд ба научна-шэнжэлгын учрежденинуудай опыт, садай эрхим стахановцуудай ошот, садай хадаа тон үргэн колхозно массын достояни болохо байна. Бүгд ороосомнай шэнэ социалистическэ садууд урган һалбарлажа байна.

Л. Григорьев.

Харюусалгата редактор Р.БИМБАЕВ.